

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«ОДЕСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ»
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ**

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної та методичної діяльності КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

О.М. Левчишена

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»

Л.К.Задорожна

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
МЕТОДИЧНОГО ТРЕНІНГУ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ЗЗСО
З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ
«НАВЧАЄМОСЬ ЖИТИ В ГРОМАДІ»
ДЛЯ УЧНІВ 8 (9) КЛАСІВ**

Схвалено

Науково-методичною радою КЗВО
«Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»

Протокол № 2 від 14.03.2023

Розглянуто

на засіданні кафедри педагогіки та освітнього менеджменту

КЗВО «Одеська академія неперервної освіти
Одеської обласної ради»

Протокол № 2 від 07.02.2023

Одеса 2023

**І. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТРЕНІНГУ ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ЗЗСО
З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ
«НАВЧАЄМОСЬ ЖИТИ В ГРОМАДІ» ДЛЯ УЧНІВ 8 (9) КЛАСІВ**

Найменування програми	Програма методичного тренінгу для вчителів ЗЗСО з методики викладання курсу за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів
Напрямок програми	Тренінг
Цільова аудиторія	Педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти
Обсяг програми в год/ тривалість навчання	30 год / 5 днів
Вид підвищення кваліфікації	Навчання за програмою тренінгу
Форма підвищення кваліфікації	Змішана форма навчання
Розробник(и)/ укладачі програми	<i>Гриньова Марія</i> , методистка науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради" <i>Карпенко Діана</i> , вчителька історії та громадянської освіти Красносільського ліцею Красносільської сільської ради Одеської області
Тренери	<i>Болдирєва Ганна</i> , методистка науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради" <i>Воронова Світлана</i> , завідувачка науково-методичної лабораторії управлінської діяльності та забезпечення якості освіти кафедри педагогіки та освітнього менеджменту КЗВО "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради", майстер-тренерка з ОДГ/ОПЛ <i>Кононенко Лариса</i> , завідувачка науково-методичної лабораторії суспільно-гуманітарної освіти кафедри методики викладання та змісту освіти КЗВО "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради", майстер-тренерка з ОДГ/ОПЛ <i>Красножон Наталя</i> , завідувачка науково-методичної лабораторії соціокультурного проектування та розвитку безпечного освітнього середовища кафедри філософії освіти, КЗВО "Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради"

Місце реалізації програми	КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради», м. Одеса, пл. Михайлівська, 17, платформа ZOOM
Вартість/безоплатність надання освітньої послуги	Освітні послуги для учасників тренінгу надаються безоплатно в межах реалізації швейцарсько-українського проекту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти»
Строки реалізації програми	I група: 22-26 травня 2023 року II група: 22-26 травня 2023 року III група: 05-09 червня 2023 року IV група: 19-23 червня 2023 року
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Сертифікат про навчання

II. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність даного тренінгу зумовлена потребою підготовки вчителів закладів загальної середньої освіти, які викладатимуть курс за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів закладів загальної середньої освіти.

Мета тренінгу – ознайомити вчителів із змістом та методикою викладання курсу за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів ЗЗСО, створити професійну спільноту вчителів для подальшої співпраці в ході пілотування у громадах-партнерах швейцарсько-українського проєкту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» курсу за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів.

Завдання тренінгу:

- ознайомити із навчальною програмою курсу за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів ЗЗСО;
- ознайомити з методичним комплектом курсу за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів ЗЗСО, який включає навчально-методичний посібник, портфоліо для учнів та проєктний конструктор;
- надати методичні рекомендації щодо викладання розділів курсу за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів ЗЗСО, проведення уроків, організації виконання учнями самостійних практичних завдань;
- опрацювати практичні інструменти підготовки та реалізації соціального та дослідницького проєктів;
- опрацювати із використанням онлайн-інструментів вправи та завдання, що запропоновані у навчально-методичному посібнику курсу за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів ЗЗСО.

Нормативною базою визначення змісту навчально-тематичного плану тренінгу для вчителів ЗЗСО з методики викладання курсу за вибором «Навчаємось жити в громаді» для учнів 8 (9) класів є: Закони України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», Концепція реалізації державної політики у сфері реформування середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року.

Перелік компетентностей, які будуть удосконалюватися/набуватися:
загальні:

- *громадянська компетентність:* здатність діяти відповідально і свідомо на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку;
- *соціальна компетентність:* здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня;

- *культурна компетентність*: здатність виявляти повагу та цінувати українську культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві;
- *лідерська компетентність*: здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети;
- *підприємницька*: здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості;

фахові:

- *інформаційно-цифрова компетентність*: здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності; здатність використовувати цифрові технології в освітньому процесі;
- *психологічна компетентність*: здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; здатність використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; здатність формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною;
- *емоційно-етична компетентність*: здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами; здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу; здатність усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей і систем у глобальному світі;
- *компетентність педагогічного партнерства*: здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії з учнями в освітньому процесі;
- *інклюзивна компетентність*: здатність забезпечувати в освітньому середовищі сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів;
- *здоров'язбережувальна компетентність*: здатність формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя;
- *проектувальна компетентність*: здатність проектувати осередки виховання і розвитку учнів;
- *прогностична компетентність*: здатність планувати освітній процес та прогнозувати його результати;
- *організаційна компетентність*: здатність організовувати різні види і форми навчальної і пізнавальної діяльності учнів;
- *оцінювально-аналітична компетентність*: здатність аналізувати та оцінювати результати освітньої діяльності учнів;

- *інноваційна компетентність*: здатність використовувати інновації у професійній діяльності; здатність застосовувати різноманітні підходи до розв'язання проблем у педагогічній діяльності;
- *здатність до навчання впродовж життя*;
- *рефлексивна компетентність*.

Очікувані результати навчання:

Знання і розуміння: широкого значення поняття “громада”; демократичних принципів й процедур врядування; способів організації діяльності учнівського самоврядування із застосуванням різних інструментів участі; принципів, сфер та механізмів участі дітей та молоді у житті громади; структури, особливостей організації життєдіяльності та управління в територіальній громаді; ключових аспектів історії та сьогодення місцевого самоврядування в Україні та світі; форм та методів розвитку в учнів навичок демократичної участі у повсякденному житті школи та громади.

Розвинені вміння: працювати з програмою курсу; використовувати інструментарій курсу; аналізувати власну ідентичність та чинники, які впливають на успіх людини у житті; планувати адвокаційні кампанії; пояснювати механізми здійснення врядування органами місцевої влади та участі у цьому процесі місцевих жителів; пояснювати історичний та правовий контекст розвитку місцевої демократії та еволюції інституту права людини; відрізнити проектну діяльність від інших видів діяльності; визначати особливості різних видів проектів; планувати дослідницькі та соціальні проекти; презентувати та оцінювати проекти; організовувати процеси у проектній команді; розвивати в учнів навички, необхідні для проектної діяльності; підтверджувати або спростовувати ідею (концепцію) за допомогою проведення аналізу, оцінюючи кожний з її складників; пояснювати ідею, концепцію автора для читача; розкривати ідею через приклади, подані в уявній дискусії; формувати в учнів стратегії власної активної участі у житті школи та територіальної громади; аналізувати навчальну діяльність; використовувати переваги навчання навзаєм та святкування спільного успіху.

Диспозиції (цінності, ставлення): усвідомлення залежності добробуту особи, громади, держави, суспільства; усвідомлення переваг демократії як одного із способів організації груп людей; усвідомлення того, що участь дітей та молоді у житті громади є правом, яке гарантується на законодавчому рівні та має бути інституційно підтриманим місцевою владою; усвідомлення ролі активної громадянської позиції місцевих жителів у житті територіальної громади; усвідомлення важливості децентралізації для розвитку місцевого самоврядування в Україні; позиціонування себе частиною суспільства, шкільної спільноти, територіальної громади.

Структура навчально-тематичного плану складається з трьох модулів: 1 модуль включає в себе 2 онлайн-сесії по 2 години кожна (загальна кількість – 12 год) та практичні завдання для самостійного виконання (загальна кількість – 18 год).

Форми/методи навчання: інтерактивні лекції, тренінгові заняття, практичні завдання для самостійного виконання.

**III. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН МЕТОДИЧНОГО ТРЕНІНГУ
ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ЗСО
З МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ
«НАВЧАЄМОСЬ ЖИТИ В ГРОМАДІ» ДЛЯ УЧНІВ 8 (9) КЛАСІВ**

Назви модулів	Зміст	Всього годин	Лекції	Практичне заняття	Самостійна робота
Модуль 1	1.1. Сесія 1. Цілі, зміст, структура, навчально-методичний комплекс курсу та особливості викладання	5	1	1	3
	1.2. Сесія 2. Я - ми - громада: введення в тематику курсу, актуалізація знань на основі життєвого досвіду, формування позитивної мотивації	5	1	1	3
Разом годин на модуль:		10	2	2	6
Модуль 2	2.1. Сесія 3. Особливості організації навчального процесу під час викладання I та II розділів курсу	5	1	1	3
	2.2. Сесія 4. Особливості організації навчального процесу під час викладання III та IV розділів курсу	5	1	1	3
Разом годин на модуль:		10	2	2	6
Модуль 3	3.1. Сесія 5. Методика модерування учнівських дослідницьких та соціальних проєктів	5	1	1	3
	3.2. Сесія 6. Особливості організації навчального процесу під час викладання V розділу курсу	5	1	1	3
Разом годин на модуль:		10	2	2	6
Разом годин за планом:		30	6	6	18